

16. 12. 2013

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Revoluční změna nebo legislativní chyba?

Nový občanský zákoník (dále jen „NOZ“) přinese od příštího roku celou řadu změn a posunů, které se tak či onak dotknou téměř každého z nás. V některých případech je však jejich smysl nejasný a (běžnému) uživateli zákona zůstává skryt. Není zároveň žádnou novinkou, že NOZ obsahuje vícero zjevných chyb (namátkou např. ust. § 1341 NOZ zaměňující zástavní právo za právo vlastnické); očividné nesprávnosti však nalezneme i v důvodové zprávě k tomu předpisu (za všechny např. text důvodové zprávy k ust. § 1900 NOZ mylně hovořící o vyhrazení námitek vůči postupníkovi, když správně má jít o postupitele).

Nahlédneme-li pak do ust. § 901 NOZ týkajícího se důsledku úpadku dlužníka pro jeho rodičovskou odpovědnost, není možné nepoložit si otázku, zda jde o záměrnou (a revoluční) změnu anebo prostě jen o chybu. První odstavec daného ustanovení totiž zní: *„Povinnost a právo rodiče pečovat o jmění dítěte zaniká prohlášením úpadku na majetek rodiče. Není-li tu druhý rodič, který by mohl pečovat o jmění dítěte, soud jmenuje i bez návrhu opatrovníka pro správu jmění dítěte.“*

Bude tedy nově pouhé rozhodnutí o úpadku rodiče znamenat zákonný zánik jeho práva a povinnosti pečovat o jmění dítěte? Bude mít vyhovění společnému návrhu manželů na povolení oddlužení[1] – kterému musí nutně předcházet rozhodnutí o společném úpadku – vždy též za následek jmenování opatrovníka pro správu jmění jejich dítěte? Byla-li by odpověď na položené otázky kladná, znamenalo by to zřejmě značné ochlazení zájmu dlužníků-rodičů nezletilých dětí o řešení jejich finančních potíží cestou insolvenčního řízení, resp. pomocí institutu oddlužení (tzv. osobního bankrotu) jako doposud preferovaného způsobu řešení úpadkové situace (zejména) spotřebitelů. Jen málokterí rodiče by totiž uvítali, aby správu jmění jejich dětí převzal soudem jmenovaný opatrovník, který by při této správě jednal zcela nezávisle na jejich mínění.

Důvodová zpráva k rozebíranému ustanovení nicméně spojuje omezení rodičovské odpovědnosti nikoliv s rozhodnutím o úpadku, ale s prohlášením konkursu na majetek rodiče, potažmo rodičů. Tomuto pojetí by potom odpovídal druhý odstavec ust. § 901 NOZ, který umožňuje obnovit právo pečovat o jmění dítěte po uplynutí tří let od zrušení konkursu; o obnově rodičovské správy v návaznosti na splnění oddlužení (případně splnění reorganizačního plánu) mlčí. Chybě v textu zákona pak napovídá i slovní spojení „prohlášení úpadku“, které se v textu insolvenčního zákona nevyskytuje (hovoří se o rozhodnutí o úpadku, když úpadek se na rozdíl od konkursu neprohláší, ale toliko zjišťuje).

Ovšem spolehlivý závěr, zda jde o chybu zákonodárce anebo o záměr[2] učinit nelze. A nelze tak ani vyloučit nepříjemně překvapené rodiče nacházející se v oddlužení, kteří se po novém roce[3] u bankovní přepážky dozvědí, že peníze darované prarodiči na školní pomůcky může z účtu dítěte

vybrat jen jeho soudem určený opatrovník.

JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D.,
advokát, insolvenční správce

[CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.](#)

advokátní kancelář

CITY TOWER

Hvězdova 1716/2b

140 78 Praha 4 Pankrác

Tel.: +420 224 827 884

Fax: +420 224 827 879

e-mail: ak@akccs.cz

[1] § 394a insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. ledna 2014.

[2] Čemuž by napovídalo též konstatování v důvodové zprávě, že osoba, která není schopna se řádně starat o své záležitosti (popř. o níž lze mít za to, že se nedokáže řádně starat o své záležitosti), není osobou, o které lze předpokládat, že je schopna postarat se o majetkové záležitosti někoho jiného - a zde dokonce nezletilého, čili osoby, o kterou je třeba zvlášť pečovat. Za takovou osobu lze přitom považovat každého úpadce, nikoliv pouze konkursanta.

[3] K tomu viz § 3028 odst. 2 NOZ.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)

- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)